

КАРАР

“ 29 ” декабрь 2018 ел

№ 1267

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитетының «2016-2020 елларга Арча муниципаль районнда кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм һәм аны үстерү «муниципаль программасын раслау турында» 2016 елның 28 мартындагы 332 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында

Намуслы көндәшлек өчен шартлар тудыру, социаль юнәлешле оешмаларга һәм социаль эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү механизмнарын нәтижәле эшләтү максатларында Арча муниципаль районы башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. Арча муниципаль районы Башкарма комитетының 2016 елның 28 мартындагы 332 номерлы «2016-2020 елларга Арча муниципаль районнда кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм һәм аны үстерү «муниципаль программасын раслау турында " гы карарына түбәндәге үзгәрешләргә кертергә:

а) 1 нче кушымтаны яңа редакциядә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында у (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>) рнаштыру юлы белән бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Арча муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе урынбасары З.З. Шәрәфетдиновка йөкләргә.

Житәкче

И.Ә.Галимуллин

Арча муниципаль районы башкарма
комитетының
«__» _____ 20__ ел №__ карары
белән расланды

**2016-2020 елларга Арча муниципаль районында кече һәм урта
эшмәкәрлеккә ярдәм һәм аны үстерү «муниципаль программасы
Программаның паспорты**

Эшләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон
эшләүче	Арча муниципаль районы башкарма комитетының икътисад һәм финанс бүлеге
Башкаручылар	Арча муниципаль районы Башкарма комитетының структур бүлекчәләре, район газетасы редакциясе, статистика бүлеге, Жир һәм милек мөнәсәбәтләре палатасы, Арча районы эчке эшләр бүлеге, ЦЗН ГКУ, Арча районы ЦЗН, дәүләт теркәве, кадастр* һәм картография федераль хезмәтенен Татарстан Республикасы буенча 5 нче Федераль салым хезмәте идарәсенен Арча бүлеге, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары, социаль эшмәкәрләр катнашты.
Төп максат	Гражданның тормыш дәрәжәсен күтәрү һәм икътисадый актив урта сыйныф формалаштыру, районның тотрыклы социаль-икътисадый үсешен тәмин итү, район икътисадында кече һәм урта бизнесның чагыштырма авырлыгын арттыру.
Төп бурычлар	<ol style="list-style-type: none">1. Бизнесның нәтижәле үсешенә комачаулаучы норматив-хокукий, административ һәм оештыру киртәләрен бетерү юлы белән уңай эшкуарлык климатын тәмин итү;2. Эшкуарлык субъектларының финанс ресурсларыннан, шул исәптән бюджеттан тыш акчаларны жәлеп итү аша, файдалана алуын киңәйтү;3. Жиһазлар һәм технологияләр лизингын үстерү;4. Оказание субъектам предпринимательства реальной финансово-имущественной и организационно-методической поддержки;5. Кече һәм урта бизнесны үстерү инфраструктурасы объектларын булдыру һәм үстерү;6. Кече һәм урта бизнесны үстерүнең өстенлекле юнәлешләренә ярдәм итү;7. Эшсез халыкны кече һәм урта бизнес өлкәсенә жәлеп итү өчен өстәмә стимуллар булдыру;8. Социаль җаваплылыкны һәм кече һәм урта бизнесның нәтижәлелеген арттыру.9. Шәхси ярдәмче хужалыкларны үстерү шартларын

	тудыру.
Башкару срогы	2016 - 2020 еллар
Ахыргы нәтижеләр көтелә	<ol style="list-style-type: none"> 1. Программа чараларын үтәү гамәлдәге кече һәм урта предприятиеләрне саклап калу һәм яңаларын булдыру өчен шартлар булдырырга мөмкинлек бирәчәк, бу кече һәм урта эшкуарлык өлкәсендә эш урыннары санын арттырырга мөмкинлек бирәчәк. 2. Тулаем территориаль продуктка кече һәм урта эшкуарлыкның гомуми өлеше 10 процент пунктка артачак. 3. Салым керемнәренә өлешен 15 процент пунктка арттыру. 4. Кече һәм урта эшкуарлыкта эшләүче хезмәткәрләренә хезмәт хакы дәрәжәсе минималь куллану бюджеты күләменнән кимрәк түгел. 5. Крестьян-фермер хужалыклары санын арттыру. 6. Программаны үтәү шәхси хужалыкларда терлекләрен баш санын арттыруга китерәчәк.

Терминнар, билгеләүләр һәм кулланыла торган кыскартулар

Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары - кулланучылар кооперативлары һәм коммерция оешмалары (дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш) юридик затларның бердәм дәүләт реестрына кертелгән кулланучылар кооперативлары һәм коммерция оешмалары (шулай ук индивидуаль эшкуарларның бердәм дәүләт реестрына кертелгән һәм эшкуарлык эшчәнлеген юридик зат, Арча муниципаль районы һәм Арча шәһәре территориясендә теркәлгән һәм эшчәнлек алып баручы крестьян (фермер) хужалыклары һәм түбәндәге шартларга туры килә торган физик затлар:

1) юридик затлар өчен - күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталында (пай фондында) хәйрия һәм башка фондларның Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары, муниципаль берәмлекләр, чит ил гражданны, чит ил гражданны, иҗтимагый һәм дини оешмалар (берләшмәләр) катнашуының суммар өлеше (акционер инвестиция фондлары һәм ябык пай инвестиция фондлары активларыннан тыш), кече һәм урта эшкуарлык субъектлары булмаган бер яисә берничә юридик затларга караган катнашу өлеше егерме биш проценттан артмаска тиеш;

2) алдагы календарь ел өчен хезмәткәрләренә уртача саны- кече һәм урта эшкуарлыкның һәр категориясе өчен хезмәткәрләренә уртача санының түбәндәге чик күрсәткечләреннән артмаска тиеш:

- a) урта предприятиеләр өчен шул исәптән 101 кешедән 250 кешегә кадәр;
- b) кече предприятиеләр өчен 100 кешегә кадәр;
- c) кече предприятиеләр арасында 15 кешегә кадәр микропредприятиеләр бирелә;

3) өстәлгән бәягә салымны исәпкә алмыйча товарларны (эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне) реализацияләүдән керем яисә активларның баланс бәясе (төп чараларның һәм матди булмаган активларның калган бәясе) алдагы календарь ел өчен кече һәм урта эшкуарлык субъектларының һәр категориясе өчен Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән чик күрсәткечләрдән артмаска тиеш.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм - Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары эшчәнлегә һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүнең федераль программаларында, кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүнең региональ программаларында һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүнең муниципаль программаларында каралган чараларны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасының эшләве.

Административ киртәләр - дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, тикшереп торучы (күзәтчелек) оешмалары һәм юридик затлар тарафыннан башкарыла торган кануннарны, шулай ук хужалык эшчәнлегә өлкәсендә өстәмә һәм катлауландыра торган гамәлләр.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасы - кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүнең федераль программаларын, кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүнең региональ программаларын, кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүнең муниципаль программаларын гамәлгә ашырганда дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру максатларында үз эшчәнлеген гамәлгә ашыра торган яисә житкерүчеләр (башкаручылар, подрядчылар) сыйфатында жәлеп ителә торган коммерциячел һәм коммерциягә карамаган оешмалар системасы, кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү буенча региональ программаларны, кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү буенча муниципаль программаларны гамәлгә ашыру һәм аларга ярдәм күрсәтү максатларында.

Процент ставкасын субсидияләү - коммерция банклары һәм лизинг компанияләре кредитларына жәлеп ителгән кече һәм урта эшкуарлык субъектлары буенча чыгымнарның бер өлешен акчалата компенсацияләү.

Текстта түбәндәге кыскартулар кулланыла:

КУЭ - кече һәм урта эшкуарлык;

Программа - 2016 - 2020 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының кече һәм урта эшкуарлыгына ярдәм итү һәм аны үстерү программасы»

ИП - эшкуарлык эшчәнлеген юридик зат төземичә гамәлгә ашыручы шәхси эшмәкәрләр.

I. Проблеманы тасвирлау

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә анализ

2015 елда Арча муниципаль районында 234 кече предприятие, 937 эшкуар юридик зат төземичә, шул исәптән 121 фермер хужалыгы эшләде. 2015 елда сәнәгать житештерүе индексы 104,5 % тәшкит итте, әмма тулай территорияль продукт структурасында сәнәгать өлеше 14 % тәшкит итә.

Эшмәкәрлек эшчәнлегә - Арча районы бюджетына шактый зур керем чыганагы. Әгәр 2014 елда жирле бюджетка кече бизнестан барлык керемнәрнең 20%тан артыгы кергән булса, 2015 елда бюджет кече эшкуарлык субъектларынан кергән керемнәрнең өчтән береннән тора.

Юридик зат булмаган эшкуарлар саны шулай ук соңгы елларда да актив үстә, әмма кече предприятиеләр саны акрынрак темплар белән үсә.

Икътисади эшчәнлекнең берничә өлкәсен аерып күрсәтергә мөмкин, аларда соңгы елларда кече предприятиеләр актив үсеш алды. Кече предприятиеләрнең күбесе күпләп һәм ваклап сату өлкәсенә, шулай ук авыл хужалыгына туры килә. Әлегә эшчәнлек өлкәләре күп еллар дәвамында кызыклы булып кала бирә. Бу кече бизнес субъектларының барлык ресурсларын, кагыйдә буларак, озак вакытлы эре инвестицияләргә таләп итми торган эшчәнлек юнәлешләренә тупларга омтылулары турында сөйли.

Арча районында халыкка көнкүреш хезмәтә күрсәтүнең 85 объекты хезмәт күрсәтә, шул исәптән:

- транспорт чараларына, машиналарга һәм жайланмаларга техник хезмәт күрсәтү һәм ремонтлау буенча 18 предприятие,
- 16 чәчтарашханә,
- Тегү, мех һәм күн әйберләр ремонтлау һәм тегү остаханәләре,
- Аяк киemen ремонтлау, буяу һәм тегү буенча 6 остаханә,
- Ритуаль хезмәтләр күрсәтүче 1 предприятие,
- Көнкүреш радиоэлектрон аппаратурасын ремонтлау һәм аларга техник хезмәт күрсәтү буенча 9 предприятие,
- Жиназ житештерү һәм ремонтлау буенча 14 предприятие,
- 13 прочих услуг.

Районда ваклап сату өлкәсә шулай ук шактый үсеш алган:

- 369 кибет,
- 8 даруханә, даруханә киосклары һәм пунктлары,
- 30 ресторан, кафе һәм ашханә,
- 7 автозаправка станциясә, шул исәптән 2 газ заправкасы.

Кече предприятиеләрнең икътисадый эшчәнлек өлкәләре буенча бүленешә конкурентлык мохите үзенчәлегә, базарга керү өчен киртәләр, шул исәптән административ, эшчәнлекне лицензияләү үзенчәлекләре, тиешле продукциягә һәм хезмәтләргә ихтыяж белән билгеләнә. Кече

предприятиеләрнең аеруча актив үсеше күпләп һәм ваклап сату өлкәсендә күзәтелә, бу әлеге базарга керү өчен түбән киртә, хезмәт күрсәтү төрләренә ихтыяж югары һәм беренчел инвестицияләрнең түбән күләме белән аңлатыла.

2. Районның шәхси ярдәмче хужалыкларының, кече һәм урта эшкуарлыгының торышына гомуми характеристика

Эшмәкәр муниципаль район икътисадында, салым салу базасын формалаштыруда һәм халыкның ихтыяжларын тәэмин итүдә зур роль уйный. Кече һәм урта бизнесның социаль планда да мөһим роле: беренче чиратта - яңа эш урыннары булдыру, бу районда эшсезлек дәрәжәсенә сизелерлек йогынты ясый. Кече һәм урта бизнес даирәсендә халыкның социаль-икътисадый яктан иң актив өлеше мәшгуль.

2016 елның 01 гыйнварына район территориясендә кече һәм урта эшкуарлыкның 1171 субъекты теркәлгән, шуларның 937се - шәхси эшмәкәрләр. Тулаем территорияль продуктта кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өлеше 2015 елда 29,4% тәшкил итте

Районның эшчәнлек төрләре буенча икътисадның барлык тармакларында да эшчәнлек алып барыла. Распределение субъектов предпринимательства Арского муниципального района по видам деятельности за 2015 год приведено в таблице 1.

1 нче таблица

Арча муниципаль районының кече эшкуарлык субъектларын 2015 елгы эшчәнлек төрләре буенча бүлү

Икътисадый эшчәнлек төре	Кече предприятиеләр, берәмлекләр саны	Шәхси эшкуарлар саны
Авыл хужалыгы	18	119
Эшкәртү производстволары	25	90
Төзелеш	35	19
Сәүдә	109	468
Кунакханә һәм ресторанның		19
Транспорт һәм элемтә	6	100
Күчмәс милек, аренда һәм хезмәтләр күрсәтү	23	48
Башкалар	18	74
БАРЛЫГЫ	234	937

Бүгенге көндә үсемлекчелектә, терлекчелектә, умартачылыкта эшчәнлек алып баручы крестьян-фермер хужалыклары саны арту тенденциясе күзәтелә. 2011-2015 елларда 32 крестьян фермер хужалыгы дәүләт ярдәме алды. Шулай икән «Гаилә фермалары» программасы буенча - 27, «Яшь фермерлар» программасы буенча - 5 КФХ башлыгы.

Шәхси секторның үсеше һәм үсеше район икътисады үсешендә зур роль уйный. 2015 елда 30 шәхси ярдәмче хужалык 6 млн. сумлык мини-ферма төзүгә субсидия алды. Шәхси хужалыкларда эре мөгезле терлекләр саны 2015 елда 13 730 башка житкән, шулардан 5 692 баш сыерлар.

Районда шәхси эшмәкәрлек өчен иң кызыклысы - сәүдә тармагы. Районда кибетләрнең төп челтәре товарларның катнаш ассортиментын сата. "Круг" фирмасы, "Тайд-фойл" ЖЧЖ, "ТД Айракс" ЖЧЖ эшен уңай мисал итеп китерәсе килә, анда клиентлар белән даими рәвештә эш алып барыла, ташламалар, пенсионерларга, инвалидларга төрле бүләкләүләр системасы гамәлдә, шулай ук техник жиһазлауга, эстетик, техник торышка һәм хезмәт күрсәтүгә зур игътибар бирелә. Шулай ук "Портал" көнкүреш техникасында махсуслашкан "Стройматериал", "Автозапчасть", "Цветы" кебек махсус кибетләр, "Магнит", "Пятерочка+", "Эссен", "Тәмле" махсус азык-төлек кибетләре, мобиль элемент салоннары бар. Аяк киemen ремонтлау буенча көнкүреш хезмәтләре, фотографияләр хезмәтләре, чәчтарашханә хезмәтләре шәхси эшмәкәрләр тарафыннан күрсәтелә.

Район буенча шәхси эшмәкәрләр һәм кече предприятиеләр структураларында уртача 6 меңнән артык кеше эшли.

Кече эшкуарлык субъектлары муниципаль район ихтыяжлары өчен товарлар китерү һәм хезмәтләр күрсәтү конкурсларында актив катнашалар.

3. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүнең төп проблемалары

Арча шәһәрәндә һәм Арча муниципаль районында, күмәртәләп сату һәм ваклап сату өлкәсендә кече предприятиеләрнең шактый актив үсүенә карамастан, кече һәм урта бизнесның сәнәгаттә һәм төзелештә катнашуының житәрлек дәрәжәдә булмавы билгеләп үтелә.

Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү зарурлыгы, эре предприятиеләр белән чагыштырганда, кече һәм урта эшкуарлык субъектлары булган тигез булмаган шартларны компенсацияләү бурычы белән бәйле. Житештерү һәм инновация эшчәнлегә өлкәсендә, зур потенциалга ия булган кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү дәүләт структуралары тарафыннан максатчан ярдәм һәм ярдәм алу шартларында гына алып барылырга мөмкин.

Арча районында кече һәм урта бизнесны үстерүне тоткарлый торган түбәндәге проблемалар бар:

1) финанс һәм инвестиция ресурсларының, шул исәптән үз капиталының һәм предприятиеләрнең әйләнеш чараларының житмәве;

2) хужалык итүче субъектларны табигий һәм локаль монополияләр ресурсларына тоташтыруның югары бәясе;

3) квалификацияле кадрлар кытлыгы, аларның һөнәри әзерлегенә житәрлек дәрәжәдә булмавы;

4) башлап жибергән эшкуарларны комплекслы озата бару системасы булмау;

5) административ киртэләр.

Шулай итеп, Арча муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү өчен, инде булган кече һәм урта бизнеска дәүләт ярдәме системасы белән бәйләнештә комплекслы ярдәм системасын булдыру зарур.

Программаны 2016 - 2020 еллар чорына әзерләү һәм кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү бурычларын программа-максатчан ысул белән хәл итү зарурлыгы түбәндәгеләргә бәйле:

□ кече һәм урта эшкуарлык проблемаларының комплекслы характеры һәм аларны гамәлдәге өлкә, район һәм муниципаль программалар белән интеграцияләү зарурлыгы;

□ планами по реализации на территории района Комплексного инвестиционного плана, предполагающего развитие малого и среднего предпринимательства как условия и инструмента снижения зависимости городской и районной экономики от крупных сельскохозяйственных и прочих монополий, и предприятий;

□ эшмәкәрләрнең проблемаларын хәл итү һәм шәһәр икътисадын үстерү өчен төрле дәрәжәдәге хакимият органнарының һәм дәүләтнеке булмаган оешмаларның көчләрен координацияләүгә ихтыяж бар.

Кече һәм урта бизнеска ярдәм итү һәм аны үстерү буенча нәтижәле эзлекле сәясәт үткөрү икътисадның диверсификациясен үткәрергә, Арча муниципаль районы һәм Арча шәһәре икътисады үсешенә яңа алга киткән көч булдырырга мөмкинлек бирерәк.

4. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләү

Арча шәһәрәндә һәм Арча районында кече һәм урта бизнесны үстерү өлкәсендә күпләп һәм ваклап сату предприятиеләре өлеше нисбәтсез югары. Сәүдә белән шөгыйльләнүче оешмаларга ярдәм итүдән тыш, сәнәгать, төзелеш, көнкүреш хезмәте күрсәтү өлкәсендә предприятиеләрне үстерүгә ярдәм итәргә кирәк. Арча районында урнашкан икътисадның авыл хужалыгы продукциясен житештерүгә, сәүдә һәм төзелешкә нигезләнган традицион структурасы кече һәм урта бизнес өлешен арттыру ягына үзгәрергә тиеш. Ниһаять, өстенлекле юнәлешләре билгеләү Арча районы үсешенә комплекслы инвестицион планының гомуми максатлары һәм бурычлары белән бәйле булырга тиеш. Шулар рәвешле, кече һәм урта бизнесны үстерүнең өстенлекле юнәлешләре исәбенә түбәндәгеләрне кертергә мөмкин:

1) традицион тармакларны үстерү (авыл хужалыгы продукциясен, төзелеш материалларын, азык-төлек продуктларын житештерү һәм башкалар). Традицион тармакларда кече һәм урта бизнес предприятиеләрен төзү кыска вакыт эчендә икътисади кризис нәтижәсендә азат ителгән хезмәткәрләрне эш белән тәмин итү проблемасын хәл итәргә мөмкинлек бирерәк, катнаш

предприятиелэрне үстөрүнө һәм квалификацияле белгечлэр өчен яңа эш урыннарын тээмин итэчэк;

2) төзелә торган яңа производстволар һәм гамәлдәге сәнәгать предприятиеләре өчен хезмәт күрсәтү буенча кече предприятиеләрне үстөрү;

3) көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм түләүле хезмәтләр өлкәсен үстөрү. Көнкүреш хезмәте күрсәтү өлкәсендәге предприятиеләр башлангыч инвестицияләрнең минималь күләмен таләп итә һәм кыска вакыт эчендә халыкның тормыш сыйфатын яхшыртып, яңа эш урыннары булдырырга сәләтле;

4) төзелеш өлкәсендә эшкуарлыкны үстөрү;

5) хосусый һәм муниципаль сәнәгать майданчыкларын, индустриаль һәм агросәнәгать паркларын булдыру һәм үстөрү

Бүгенге көнгә тармак киселешендә Программа кысаларында эшкуарлыкны үстөрүнең өстенлекле юнәлешләре түбәндәгеләр:

- авыл хужалыгы продукциясен житештерү һәм эшкәртү;
- азык-төлек продуктлары, шул исәптән икмәк һәм икмәк-күмәч ризыклары житештерү;

- төзелеш материаллары житештерү;

- авыл хужалыгы продукциясен эшкәртү;

- төзелеш;

- туризмны үстөрү;

- халыкка көнкүреш хезмәтләре күрсәтү;

- жәмәгать туклануы;

- торақ-коммуналь хужалыгына хезмәт күрсәтү.

5. Арча муниципаль районының инвестиция климаты

Инвестиция климаты тышкы чыганақлардан кече һәм урта эшкуарлык эшчәнлеген финанслау бара торган шартлар белән характерлана. "Кече һәм урта эшкуарлыкны үстөрүнең төп проблемалары" башлыгына тәкъдим ителгән күрсәткечләр хәзерге инвестиция климатының кече һәм урта эшмәкәрлек үсеше өчен уңайлы булмавы турында нәтижә ясарга мөмкинлек бирә.

Инвестицион климатны яхшыртуға һәм инвестицияләр өчен эшкуарлыкның жәлеп итүчәнлеген арттыруға юнәлдерелгән чаралар, беренче чиратта, административ киртәләрне киметү күзлегеннән чыгып, эшкуарларның һәм хакимият органнарының үзара эшчәнлек режимы үзгәрүгә бәйле. Бу кече һәм урта эшмәкәрлек субъектын теркәү белән бәйле формаль процедураларга кирәкле вакытның кимүен дә, процедураның барлык дәрәжәләрдә гадиләштерелүен дә аңлата. Бу үз эченә түбәндәге чараларны кертергә мөмкин:

жир кишәрлекләрен файдалануға һәм (яисә) милеккә бирү срокларын кыскарту, кишәрлекләрне бүлеп бирүгә, килештерүләр һәм рөхсәт алу документларын узу процедурасын жиңеләйтү;

арендага алынган биналарны сатып алуның өстенлекле хокукы тәжрибәсен кертү;

өченче зат хокукларыннан ирекле муниципаль мөлкәт исемлеген төзү;
хакимият органнары белән үзара хезмәттәшлекнең барлык процедураларына карата эшкуарларның хокукый хәбәрдарлыгын һәм хәбәрдарлыгын арттыру;

Бизнес башлау өчен кирәкле рөхсәт процедураларының санын һәм (яисә) вакытын кыскарту, теркәү процедурасын гадиләштерү;

Сораулар, шикаятьләр, мөрәжәгатьләр өчен кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары өчен кайнар телефон каналын оештыру.

Аларны гамәлгә ашыру программаны тормышка ашыруның беренче елында башланачак һәм 2017 елга тәмамланачак, эмма чараларның күбесе программаны тормышка ашыруның икенче елы (2018г) башына тәмамланырга тиеш, чөнки әлеге чаралар бүлеге башкаларны тормышка ашыруга турыдан-туры йогынты ясый.

Әлеге чараларны гамәлгә ашыру өчен районда кече һәм урта эшкуарлыкны жайга салу өлкәсендә инде кабул ителгән федераль закон үзгәрешләрен жайлаштыру һәм эшмәкәрләргә ярдәм күрсәтү, өлкә хакимият органнары һәм эшмәкәрлек субъектлары арасында төзелгән мөнәсәбәтләрне корректировкалауга, шулай ук хезмәтләрнең яңа төрләрен кертүгә юнәлдерелгән кайбер чараларны гамәлгә ашыру зарур.

Уңайлы инвестицион климат тудыру Арча муниципаль районының һәм Арча шәһәренең төп инвестицион өстенлекләрен тормышка ашырырга мөмкинлек бирәчәк. В первую очередь - это близость уникальных месторождений строительных материалов (красной глины и др.).

Файдалы казылмалар булудан тыш, кече һәм урта бизнесны үстерү өстенлекләренә регион үзәгенә - Казан шәһәренә якын булу, база инфраструктураларының югары тәэмин ителеше: районның тышкы элементләренә чыгу белән региональ әһәмияттәге тимер юл һәм автомагистральләр булу, электр һәм жылылык энергиясен, суны тапшыру һәм бүлү челтәрләре, авыл хужалыгы продукциясен эшкәртүне оештыру өчен уңай шартлар булу, шәһәрнең һәм районның зур социаль-мәдәни потенциалы.

6. Эшкуарлыкны үстерүне норматив-хокукый тәэмин итү һәм административ киртәләргә киметү

Эшкуарлык эшчәнлеген норматив тәэмин итүне камилләштерү эшкуарлыкны үстерүнең уңай шартларын тудыру өчен өстенлекле юнәлешләрнең берсе булып тора. Моның нигезен федераль норматив хокукый база тәшкил итә. С учетом федеральной и республиканской нормативно-правовой базы, планируется разрабатывать нормативные правовые акты органов местного самоуправления. Эшкуарлыкның актив үсешенә комачуаулы торган һәм эшкуарлар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хакимият органнарына ышанмау элементы тудыра торган административ киртәләр хәл ителмәгән мәсьәләләр булып кала бирә. Шулай ук КФХ һәм шәхси ярдәмче хужалыкларны үстерү өчен дәүләт ярдәме алганда административ киртәләргә киметү дә зарур. Нигезсез килештерүләр, рөхсәтләр, контроль тикшерүләр

белән бәйле административ киртэләрне бетерү өчен дәүләт хакимияте органнарына югарыда санап үтелгән процедураларны гадиләштерергә кирәк.

Гомумән алганда, эшмәкәрләр эшчәнлегенә административ киртэләрнен йогынтысын киметү өчен ижтимагый оешмаларның, закон чыгару һәм башкарма хакимият, хокук саклау органнары вәкилләренен, квалификацияле белгечләрне жәлеп итү планлаштырыла.

7. «Социальное предпринимательство» как способ социально-экономической деятельности

Россия икътисады өчен социаль эшқуарлык чагыштырмача яңа категория булып тора, чөнки ул социаль проблемаларны хәл итүгә яңа алым булып тора.

Хәзерге Россиядә эшсезлек, социаль өлкәнә үстерүгә дәүләт чыгымнарын киметү, халыкның тормыш дәрәжәсен киметү, бушлай медицина хезмәте күрсәтү кысаларында күрсәтелә торган түләүсез хезмәтләр исемлеген кыскарту, өлкән яшьтәге гражданны санын арттыру кебек актуаль социаль проблемалар бик күп. Мондый алым ролендә социаль эшмәкәрлек тора, аның төп максаты-социаль проблемаларны хәл итү.

Социаль эшқуарлыкны социаль проблемаларны хәл итүгә юнәлдерелгән кече һәм урта эшқуарлык субъектларының социаль жаваплы эшчәнлегенә кыю рәвештә кертергә мөмкин. Социаль эшқуар инновацияләр кертү аша ил икътисадына уңай йогынты ясый, элек кирәк булмаган ресурсларны туплай. Социаль эшқуарлар инвестицияләр ясарга һәм үз идеяләрен тормышка ашыру өчен тәвәккәлләргә әзер, бу аларның эшчәнлек масштабларын арттыруга ярдәм итә. Шулай итеп, социаль эшқуарлыкның нигезе булып социаль миссия һәм бизнес кысаларында глобаль проблемалардан «жәмгыятьне коткару» идеясе тора. Социаль предприятие үз-үзен ақларга һәм финанс тотрыклыгына омтыла, бу илнең стратегик үсешенә һәм бюджетына яхшы тәәсир итә.

Россиядә социаль эшқуарлыкны торгызу процессына карамастан, әлеге феноменны үстерү өчен иң уңайлы төп секторларны аерып алырга була:

* магариф өлкәсе

• «көмеш икътисад " өлкәсе, үз эченә пенсия һәм пенсия алды яшендәге кешеләрне социальләштерү, адаптацияләү белән бәйле проектларны ала;

* мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрне социаль адаптацияләү белән бәйле өлкә;

* сәламәтлек саклау өлкәсе;

• Социаль ятимлекне профилактикалау;

• ана һәм балаларга ярдәм итү;

* өстәмә белем бирүне, фәнни-техник һәм сәнгать ижатын, массакүләм спортны үстерү, балалар һәм яшьләрнең туган якны өйрәнү һәм экология өлкәсендәге эшчәнлеген үстерү;

* милләтара хезмәттәшлекне үстерү.

Мөмкинлекләре чикләнгән затларны тернәкләндерү һәм адаптацияләү проблемасы мөһим булып тора. Әлеге проблеманы социаль эшмәкәрлек ярдәмендә хәл итү юллары инвалидларны тернәкләндерү, эшкә урнаштыру һәм социаль адаптацияләү чаралары житештерүдән гыйбарәт.

Россиядә социаль эшқуарлыкның модельләре буларак түбәндәге формаларны аерып алырга мөмкин: 1) товарлар житештерү; 2) социаль әһәмиятле хезмәтләр һәм эшләр күрсәтү, шул исәптән гражданның аерым категорияләре өчен.

Барыннан да элек, бу – 3 яшькә кадәрге инвалидларны, аналарны, балалар йортларын тәмамлаучыларны, шулай ук конкурс сайлап алу датасына кадәр 2 ел дәвамында иректән мәхрүм итү урыннарыннан азат ителгән затларны эш белән тәмин итү, ә аларның хезмәткәрләре арасында күрсәтелгән категория гражданның исемлек буенча уртача саны 50% тан да ким түгел, ә хезмәткә түләү фондындагы өлеше 25% тан да ким булмаган очракта.

Шулай ук тикшеренүчеләр кирәкле хезмәтләр күрсәтүне, ә кайбер очракларда түбәндәге өлкәләрдә товарлар житештерүне билгеләп үтәләр.:

- үзмәшгульлеккә ярдәм итүне дә кертеп, һөнәри ориентацияне һәм эшкә урнашуны билгеләүдә ярдәм итү;

- * халыкның тормыш сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән эшчәнлек: гражданның социаль хезмәт күрсәтү, сәламәтлек саклау, физик культура һәм спорт хезмәтләре күрсәтү, балалар секцияләрендә дәресләр үткөрү;

- табиғый бәла-казалар, экологик, техноген яки башка катастрофалар, социаль, милли, дини конфликтлар нәтижәсендә зыян күрүчеләргә, качакларга һәм мәжбүри күченүчеләргә ярдәм итү;

- * инвалидларга ярдәм итү, протез-ортопедик эшләнмәләр, шулай ук автотранспортны да кертеп, техник чаралар, инвалидлыкны профилактикалау яки инвалидларны реабилитацияләү өчен генә кулланыла ала торган материаллар житештерү;

- * мәдәни-агарту эшчәнлегенә өлкәсендә мохтаж категорияләр белән эшләр (театрлар, мәктәп-студияләр, музыка учреждениеләре, ижади остаханәләр);

- * укыту белән бәйлә кыенлыклары булган гражданның категорияләренә беләм бирү хезмәтләре күрсәтү;

- социаль якланмаган гражданның төркемнәрен (инвалидлар, یتимнәр, балалар йортларын тәмамлаучылар, өлкән яшьтәге кешеләр, наркомания һәм алкогольмнан интеккән кешеләр) социаль-актив эшчәнлеккә жәлеп итүгә булышлык күрсәтү.;

- гражданның социаль куркыныч рәвешләрен профилактикалау;

- шул исәптән вакытлы басма басмалар, шулай ук мәгариф, фән һәм мәдәният белән бәйлә китап продукциясе чыгару.

Социаль эшқуарлыкны үстерү жәмгыять тормышына уңай йогынты ясай торган бик күп факторларны үз эченә ала:

- социаль ярдәм: халыкның социаль якланмаган катламнары белән эшләр, халыкның социаль якланмаган төркемнәрен социальләштерү һәм социальләштерү, билгеле бер яшәү урыны булмаган затларны эшкә урнаштыруга юнәлдерелгән проектларны тормышка ашыру һ. б.;

- халыкның үзмәшгульлеген, социаль оешмалар өчен эш урыннары булдыруны тәмин итүгә социаль проектларны тормышка ашыру чаралары буенча халыкны эш белән тәмин итү.;

* төбәкләрнең социаль-иқтисады нәтижәлелеге үсешә төрлә дәрәжәләрдәге бюджетларга йөкләнешне киметү хисабына шәхси социаль эшқуарлық проектларын гамәлгә ашыру юлы белән, Дәүләт аларда төп рольне башқара. Бу бурычлар мәктәпкәчә, махсулаштырылган һәм өстәмә белем бирүне үстерү, Сәламәтлек саклауны (шул исәптән шәхси картлар йортларын), массакуләм спортны үстерү һ. б. өлкәләрдә куелган.;

- территорияль үсеш шәһәр тирәлеген баету һәм территорияль бәйләнешне арттыру, шул исәптән файдаланылмый торган жирләрне үстерү һәм транспорт инфраструктурасын булдыру хисабына;

- социаль эшқуарлар тарафыннан мәдәни учреждениеләр потенциалын максималь нәтижәле файдалану ярдәмендә мәдәни мохитне үстерү.

Социаль эшмәкәрлек принциплары арасында инновация, үз-үзенә аклау, финанс тотрыклылығы төп принциплардан санала. Социаль инновацияләргә яңа стратегияләр, концепцияләр, идеяләр һәм оешмалар керә, алар теләсә нинди социаль ихтыяжны канәгатьләндерә – хезмәт һәм мәгариф шартларынан алып бергәлекләр үсешенә кадәр, һәм сәламәтлек саклау, гражданлық жәмгыятен киңәйтүгә һәм ныгытуга ярдәм итә. Финанс тотрыклылығы, үз эшчәнлегенән алына торган керемнәр хисабына социаль проблемаларны хәл итүне күздә тотта. Социаль миссияне эзәрлекләп, социаль эшмәкәр социумның игътибарын актуаль проблеманың әһәмиятлелегенә юнәлтә, гамәлләр ярдәмендә жәмгыятенә куелган мәсьәләгә мөнәсәбәтен үзгәртәргә омтыла.

Социаль эшмәкәрлек объекты булып жәмгыятенә социаль өлкәсендә булган конкрет проблема тора. Социаль эшқуарлық субъекты шактый катлаулы һәм ике ысул белән билгеләнә ала: йә бу-социаль эшқуар үзе, йә бу катнашучы барлық яқлар, алар өчен ихтыяжларны канәгатьләндерү һәм билгеле бер проблемаларны хәл итү социаль эшқуарлық нәтижәсә булып тора. Социаль эшмәкәрлек башта ресурслар, вакыт һәм киңлек күләмендә генә чикләни, шуңа күрә тәәсир итү өлкәсен һәм тәжрибәнә бүлүнә тиз арада арттыруны күздә тотта.

Социаль эшмәкәрлек традицион бизнес һәм хәйриячелек кисешүен финанслый. Алынган матди чаралар хужалары арасында бүленми, ә инвестицияләнә, бу социаль эшқуарлықның үзенчәлекле үзенчәлеге булып тора.

Социаль эшқуарлықны билгеләү критерийлары.

1. Социаль йогынты. Әлеге критерий социаль нәтижәнәң үлчәмен күрсәтә.

2. Социаль инновацияләр-социаль проблемаларны хәл итүгә яңа уникаль алымнар.

3. Самофинансирование-предприятиенәң үз эшчәнлегенән алынган керемнәр хисабына эшне тәәмин итә алу сәләте.

4. Оешманың социаль хезмәтләренәң таралу дәрәжәсә. Әлеге критерий социаль оешма эшчәнлегенәң күләмен арттыру мөмкинлеген яки мөмкин булмавын күрсәтә.

II. Программаны гамэлгэ ашыруның максатлары, бурычлары һәм принциплары

1. Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү һәм үстерү программасының максатлары

Программаның максаты - гражданның тормыш дәрәжәсен күтәрү һәм икътисады актив урта сыйныф булдыру, эшкуарлык субъектларының тотрыклы үсешә өчен уңайлы икътисады, хокукый һәм оештыру шартлары булдыру, яңа эш урыннарын саклауны һәм булдыруны тәмин итүче, барлык дәрәжәдәге бюджетларга тотрыклы салым керүне, урта сыйныф булдыруны.

Программаның гомуми максаты - икътисадының оптималь территориаль һәм диверсификацияләнгән тармак структурасын формалаштыру нигезе буларак кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүне тәмин итү, ул Арча шәһәренен һәм Арча районының тотрыклы үсешен тәмин итә.

Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү һәм үстерү программасының төп максатлары түбәндәгеләр:

- 1) кече һәм урта эшкуарлык субъектларын торгызуны һәм үстерүне тәмин итү;
- 2) Арча шәһәре һәм Арча районы предприятиеләре житештерә торган продукциянең гомуми күләмендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары житештерә торган товарлар (эшләр, хезмәтләр) өлешен арттыру;
- 3) халыкны эш белән тәмин итү һәм халыкның үзмәшгульлеген үстерү;
- 4) тормыш дәрәжәсә үсешенә һәм социаль уңайлылыкларның һәркем файдалана алырлык булуына ярдәм итү;
- 5) урта сыйныфның социаль-икътисады позицияләрен ныгыту;
- 6) Арча шәһәре һәм районы салым базасының үсешә.

2. Программа чараларын гамэлгэ ашыру хәл итә торган төп бурычлар

Программаның төп максатларына ирешү һәм аларны гамэлгэ ашыру нәтижәләрен тәмин итү өчен, шулай ук шәһәрнең кече һәм урта бизнесының объектив ихтыяжларыннан чыгып, өч төп юнәлеш буенча түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

- 1) эшкуарлык мохитен үстерү өчен уңай шартлар тудыру;
- 2) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын үстерү;
- 3) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына финанс һәм мөлкәт ярдәме.

Ә нәкъ менә:

- бизнесның нәтижәле үсешенә комачаулы торган норматив-хокукый, административ һәм оештыру киртәләрен бетерү юлы белән эшкуарлык климатын тәмин итү;

- эшкуарлык субъектларының финанс ресурсларынан файдалана алуын арттыру, шул исәптән бюджеттан тыш акчаларны жәлеп итү, жиһазлар һәм технологияләр лизингын үстерү аша;
- эшкуарлык субъектларына реаль финанс-мөлкәт һәм оештыру-методик ярдәм күрсәтү;
- предприятиеләрне квалификацияле мәгълүмат, консалтинг һәм укыту хезмәтләре белән тәмин итү;
- инфраструктура объектларын төзү һәм үстерү;
- кече һәм урта бизнесны үстерүнең өстенлекле юнәлешләренә ярдәм итү;
- эшләүче фермер фермалары санын арттыру өчен кирәкле ярдәм күрсәтү;
- эшләүче гаилә фермаларының санын арттыру исәбенә шәхси хужалыкларда терлекләр санын арттыру.

3. Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм һәм үстерү принциплары

1) Системалылык: кече һәм урта бизнес субъектларына ярдәм итү һәм Арча шәһәре һәм Арча районы үсешенә комплекслы инвестицион планының башка чараларының функциональ үзара бәйләлеген һәм үзара багланышын тәмин итү.

2) Конкурс: жирле үзидарә органнарына ярдәм алганда кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен тигез мөмкинлекләр тәмин итү.

3) Концентрация: шәһәр үсешенә стратегик юнәлешләренә туры килә торган проектларга өстенлек бирү.

4) Паритетлык: кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан финанслашу мөмкинлеген булган проектларга өстенлек бирү.

5) Ачыклык: кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү системасы чараларының ачыклығы.

6) Нәтижәлелек: алга таба финанслау бары тик үз нәтижәлелеген күрсәткән проектлар гына ала.

4. Массакүләм мәгълүмат чаралары белән үзара хезмәттәшлек итү һәм эшкуарлык эшчәнлеген пропагандалау

Эшмәкәрлек үсеше өчен уңайлы климат тудыруның мөһим элементы булып социаль сәясәт, икътисад, мәшгульлек үсеше, эшкуарлык органнары, профсоюзлар һәм эшкуарлар хезмәткәрләренә социаль һәм хокукый яклау өлкәсендә уртак гамәлләр тора. Программа чаралары кысаларында эшкуарлык эшчәнлегенә ярдәм итү буенча уңай тәҗрибәне пропагандалау, тармакны үстерү проблемаларын яктырту, эшкуарның уңай имиджын булдыруда системалы якин килүне гамәлгә ашыру буенча массакүләм мәгълүмат чараларын жәлеп итү планлаштырыла.

III. Программа чаралары исемлеге

Программа чаралары куелган максатлардан һәм максатлардан чыгып билгеләнде. Программа чаралары дүрт юнәлеш буенча структуралаштырылды:

1. Создание благоприятных условий для развития предпринимательской среды

Чара 1.1. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә мәгълүмати-аналитик ярдәм күрсәтү:

- Арча муниципаль районы территориясендә теркәлгән һәм эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшкуарлык субъектларына финанс ярдәме, базарның маркетинг һәм социологик тикшеренүләренә, мониторингларга, анализларга һәм фаразлауга киткән чыгымнарның бер өлешен каплый (Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгының Эшмәкәрлеккә ярдәм үзәге механизмнары аша);
- сатуның мөмкин булган базарында, проблемаларда һәм каршылыктарда (потенциаль һәм реаль), максатчан аудиториядә, ихтыяжларда һәм ихтыяжда, шулай ук эшчәнлекне башлау өчен иң кызыклы куышта актуаль торышны билгеләү;

- эшчәнлекне үстерү өчен уңайлы мөхит булдыру;

- Арча шәһәренә һәм Арча районының үсеш фаразын күздә тоткан кече һәм урта эшкуарлык өлкәсенә актуаль торышы турында һәркем файдалана алырлык мәгълүмат-аналитика базасы булдыру;

- норматив-хокукый законнар базасыннан файдалануны җиңеләйтү.

Чараның максаты - кече һәм урта бизнес эшчәнлеген мәгълүмати-аналитик озата бару системасын булдыру.

Чараны гамәлгә ашыру - кече һәм урта бизнес эшчәнлегенә төрле өлкәләрендә мониторинг ясау һәм норматив-хокукый база булдыру, кече һәм урта эшкуарлык субъектларына аңлатмалар һәм комментарийлар җиткерү, Россия - Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының төп норматив-хокукый актларына аңлатмалар бирү, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты карамагындагы мәгълүматлар базасыннан һәм башка мәгълүмат ресурсларынан файдалану мөмкинлеген бирү, эшкуарлык эшчәнлегенә барышында кулланыла торган типовой документлар төзүдә консультация бирү, гамәлгә ашыру документларына үзгәрешләр эзерләү, Арча районы Икътисад министрлыгы каршындагы Эшкуарлыкка ярдәм үзәге вәкиллегенә актив катнашында эшлекле китапханә булдыру, шәһәр территориясендә маркетинг тикшеренүләре үткөрү, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү мониторингы үткөрү, «Арча муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык» сайты төзү.

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - мониторинг һәм норматив база формалаштыру, маркетинг тикшеренүләре үткөрү, эшлекле китапханә булдыру, «Арча шәһәрендә һәм Арча муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык» сайты булдыру һәм үстерү.

Планлаштырылган күләм һәм финанслау чыганаclarы: каралмаган. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының эшкуарлык җәмгыяте инициативасы хисабына сайтны формалаштыру һәм тутыру. Өлешчә

www.arsk16.ru сайты исәбенә Арча районында ТР Икътисад министрлыгы каршындагы Эшқуарлыкка ярдәм үзәге вәкиллегең компетенцияләре һәм вәкаләтләре исәбенән, шулай ук ТР Арча муниципаль районы башлығы каршындагы Эшмәкәрлек ярдәме буенча төзелә торган Координация Советының эшчәнлеге кысаларында гамәлгә ашырылды.

Чара 1.2. Арча шәһәре һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы эшқуарларын комплекслы озата бару системасын булдыру:

- Хокукый һәм консультация ярдәме күрсәтү;
- Хокук саклау һәм контроль органнарының санкцияләnmәгән тикшерүләренә бәйле шикаятләр кабул итү.

Чараның максаты - Арча районындагы Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы каршындагы Эшқуарлыкка ярдәм үзәге вәкиллеге базасында, шулай ук Арча муниципаль районы Башкарма комитетының Икътисад һәм финанслар бүлегендә консультация хезмәтләре күрсәтү ярдәмендә эш башлаучы эшқуарларны комплекслы озата бару системасын булдыру.

Чараны гамәлгә ашыру - салым салу, бухгалтерлык исәбе, кредит бирү, бизнес - планлаштыру, хокукый яклау, мәгълүмат технологияләре, кадрлар эше, реклама чаралары уздыру һәм эшқуарлыкны үстерү мәсьәләләре буенча консультация хезмәтләре күрсәтү.

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - кече һәм урта эшқуарлыкның кимендә 100 вәкиленә, физик затларга - Арча муниципаль районының кече һәм урта эшқуарлык потенциал субъектларына консультация хезмәтләре күрсәтү.

Планлаштырылган күләм һәм финанслау чыганаclarы: каралмаган.

Чара 1.3. Белем бирү, әзерләү, янадан әзерләү һәм квалификация күтәрү программаларын гамәлгә ашыру:

- Арча шәһәре һәм Арча муниципаль районы кече һәм урта эшқуарлыкның югары профессиональ бизнес-секторын булдыру;
- кече һәм урта эшқуарлык субъектлары, кулланучылар, потенциал партнерлар һәм кызыксынучы затлар өчен һәркем файдалана алырлык мәгълүмат кыры булдыру.

Чараның максаты - кече эшқуарлыкны үстерүнең аерым өстенлекле юнәлешләре нигезендә Арча шәһәре һәм Арча муниципаль районы кече һәм урта эшқуарлык субъектлары өчен кадрлар әзерләү, янадан әзерләү һәм аларның квалификациясен күтәрү.

Чараны гамәлгә ашыру - Арча шәһәренен һәм Арча районының кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын, шулай ук Арча муниципаль районының потенциал кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын әзерләү һәм янадан әзерләүдә һәм квалификацияләрен арттыруда гамәли ярдәм һәм координация, шулай ук физик затлар - Арча муниципаль районының потенциал кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын оештыру һәм үткәрү, массакүләм мәгълүмат чараларында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары өчен коммерциячел булмаган характердагы мәгълүмати мөкаләләренә урнаштыруда ярдәм итү,

коммерциячел булмаган мэгълүмат материалларын эшлөү һәм эзерлөү буенча консультацияләр.

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - квалификацияне арттыруда ярдәм һәм координация - мөрәжәгатъләр фактлары буенча (даими рәвештә). Арча шәһәре һәм Арча муниципаль районы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары өчен күргәзмә чаралары, конференцияләр, семинарлар, түгәрәк өстәлләр, кече эшкуарлыкны үстерүнең өстенлекле юнәлешләре - ел саен 8 мультиформат чарасы - уздыру һәм координацияләр.

Планлаштырылган күләм һәм финанслау чыганакалары: каралмаган.

Чара 1.4. Кече һәм урта эшкуарлыкның статусын күтәрү.

Чараның максаты - Арча шәһәре һәм Арча муниципаль районы икътисадын үстерүдә кече предприятиеләрнең һәм шәхси эшкуарларның ролен һәм урынын пропагандалау, алдынгы тәҗрибәне популярлаштыру һәм халыкның төрле катламнарын эшкуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү, иң яхшы кече һәм урта предприятиеләрнең һәм шәхси эшмәкәрләрнең уңай эш тәҗрибәсен тарату, районның социаль һәм икътисадый үсешендә аларның ролен күтәрү.

Чараны гамәлгә ашыру - массакүләм мэгълүмат чараларында конкурслар эзерлөү һәм уздыру чараларын мэгълүмати документация эзерлөү һәм һәрьяклап яктырту, күргәзмәләрдә һәм ярминкәләрдә МСБ субъектларының катнашуына ярдәм итү.

Эшкуарлык инициативасын үстерү һәм эшкуарлыкның уңай имиджын булдыру. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларының конкурентлык сәләтен арттыру.

Планлаштырылган күләм һәм финанслау чыганакалары: каралмаган.

Чара 1.5. Административ каршылыкларның кимүе.

Чараның максаты - кече һәм урта предприятиеләрне теркәү процедурасын гадиләштерү һәм Арча шәһәре һәм Арча районы субъектларының хакимият органнары белән үзара хезмәттәшлегенә мэгълүмати ярдәм күрсәтү.

Чараны гамәлгә ашыру-яңа предприятиеләрне теркәгәндә, шулай ук кече һәм урта предприятиеләр мөрәжәгатендә ачык һәм оператив җавап бирү системасын булдыру, өстәмә мэгълүмат бирү һәм массакүләм мэгълүмат чараларында мэгълүмати материаллар урнаштыру юлы белән кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мэгълүмати ярдәм күрсәтү.

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - административ киртәләрне киметүгә һәм теркәүгә, шулай ук кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлегенә бәйле процедураларны гадиләштерүгә юнәлдерелгән чараларны тагын да активрак куллану.

Планлаштырылган күләм һәм финанслау чыганакалары: каралмаган.

2. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын үстерү

Чара 2.1. Арча шәһәренең һәм Арча районының кече һәм урта эшкуарлык субъектлары мәнфәгатьләрен чагылдыра торган коммерциягә карамаган оешмалар белән хезмәттәшлекне формалаштыру һәм үстерү өчен шартлар тудыру:

- Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары һәм аларның мәнфәгатьләрен чагылдыра торган субъектлар арасында диалог өчен мөмкинлекләр тудыру;
- Эшмәкәрләрнең мәнфәгатьләрен һәм хокукларын тагын да нәтижелерәк яклау;
- Арча шәһәренең һәм Арча районының кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары мәнфәгатьләрен белдерүче коммерциячел булмаган оешмаларга эшмәкәрләрнең барлык дәрәжәдәге дөүләт һәм башкарма хакимият органнары белән хезмәттәшлегендә ярдәм итү.

Чараны гамәлгә ашыру - Арча шәһәренең һәм Арча районының кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары мәнфәгатьләрен чагылдыручы жирле үзидарә органнары һәм коммерциягә карамаган оешмалар арасында хезмәттәшлек турында килешүләр эзерләү, килештерү һәм төзү; дөүләт контролен (күзәтчелеген) уздырганда әлеге оешмаларның мөрәжәгатьләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау буенча мөрәжәгатьләрен карау.

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - жирле үзидарә органнары һәм коммерциягә карамаган оешмалар арасында хезмәттәшлек турында килешүләр эзерләү, килештерү һәм бәяләмә.

Планлаштырылган күләм һәм финанслау чыганакалары: каралмаган.

Чара 2.2. "Яшь эшкуар мәктәбе" проектын булдыру:

- Арча шәһәре һәм Арча районы кече һәм урта эшкуарлык инфраструктурасын булдыру һәм үстерү;
 - эш башлаучы эшкуарларга ярдәм итү;
 - МСП исәбеннән потенциал эш бирүчеләрне жәлеп итеп, өстәмә эш урыннары һәм комплекслы матди-техник база булдыру;
 - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен иң яхшы шартларны (эшкуарлык эшчәнлеген башлау һәм гамәлгә ашыру өчен барлык кирәкле чаралар белән тәмин итү күзлегеннән) тәмин итү;
 - алга таба хезмәттәшлек итү мөмкинлеге белән эшкуарларның үзара хезмәттәшлеге өчен шартлар тудыру;
 - яңа компанияләр - бюджетка кертемнәрне арттыра торган салым түләүчеләр булдыру.

Чараның максаты - Арча шәһәрендә һәм Арча районында МСП субъектлары санын мәгълүмати һәм консультация ярдәме күрсәтүче «Яшь эшкуар мәктәбе» проектын булдыру.

Чараны гамәлгә ашыру - барлык кирәкле коммуникация системалары һәм кирәкле элемент төрләре (телефон, Интернет) белән жиһазландырылган заманча офис бинасын арендау, эшлекле консультацияләр буенча хезмәтләр күрсәтү, эшлекле сөйләшүләр эзерләүдә һәм уздыруда катнашу, күргәзмәләргә эзерләнү,

маркетинг һәм рекламаны планлаштыру, бизнес-планлаштыру, бизнесны юридик озату.

Чараны тормышка ашыру нәтижәсе-төзелә торган ачык тренинг майданчыгы базасында ел саен 24 мастер-класслар һәм яңа эш башлаучы эшмәкәрләр өчен укыту чаралары үткәрү.

Планлаштырылган күләм һәм финанслау чыганакалары: каралмаган.

3. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация һәм вәкиллек ярдәме

Чара 3.1. Татарстан Республикасы министрлыкларында һәм ведомстволарында кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәмнең гамәлдәге программалары буенча грантлар, субсидияләр алуга документлар әзерләүдә ярдәм күрсәтү.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары булган юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, товарлар һәм хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә консультация бирү яисә вәкиллек ярдәме күрсәтү, Арча муниципаль районы һәм Арча шәһәре территориясендә эшчәнлекне башлау, товарлар житештерү һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйле дөүлэт ярдәмен алуга, финанс арендасы (лизинг), микрокредитлаштыру нигезендә төп средстволар сатып алуга һәм башкаларга юнәлдерелгән.

Чараның максаты - Арча муниципаль районында эшкуарлыкны үстерүнең билгеле бер өстенлекле юнәлешләре нигезендә икътисадның төрле өлкәләрендә яңа кече һәм урта предприятиеләр формалаштыру өчен шартлар тудыру, аның эшкуарлык эшчәнлеген башлап жиберүгә яисә дәвам итүгә бәйле чыгымнарны өлешчә компенсацияләү өчен хокукы бар.

Чараны гамәлгә ашыру-кече һәм урта эшкуарлык субъектларының эшкуарлыкка дөүлэт ярдәме программаларында катнашуы буенча ихтыяжлары буенча мәгълүмат жыю, эшкуарлык эшчәнлеген башлау яисә агымдагы дәвам итү белән бәйле чыгымнарны компенсацияләү өчен субсидияләр бирү өчен кече эшкуарлык субъектларын конкурс нигезендә сайлап алуга катнашуга әзерләнүдә һәм аларның катнашуында консультация һәм презентация ярдәме күрсәтү. Бу юнәлештә консультация һәм презентация һәм ярдәм итү Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе урынбасары, шулай ук Арча муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм финанс бүлеге көче белән башкарыла.

Чараны гамәлгә ашыру нәтижәсе - кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итүнең дөүлэт программаларында кече һәм урта эшкуарлык субъектларының катнашуын арттыру. Ел саен кече һәм урта эшкуарлыкка дөүлэт ярдәме программаларында катнашучы кимендә 10 кече һәм урта эшкуарлыкка консультация һәм презентация ярдәме күрсәтүне тәэмин итү.

Планлаштырылган күләм һәм финанслау чыганакалары: каралмаган.

4. Поддержка социального предпринимательства

Россиядә социаль эшкуарлык практикасы түбәндәге алымнарны карый: мохтаж гражданнар категориясенә ярдәм итү ысулы; икътисадый үсешкә, Эшкуарлыкка ярдәм итү механизмы; социаль юнәлешле бизнес; социаль проблемаларны хәл итү механизмы, дәүләтнекенә альтернатив.

«Татарстан Республикасы Эшкуарлыкка ярдәм итү фонды» КБО каршындагы инновацияләр һәм социаль өлкә үзәге белән берлектә социаль эшкуарларны укыту буенча түбәндәге ярдәм чаралары тәкъдим ителә::

- социаль эшкуарлык субъектларына, кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан аларның төп эшкуарлык эшчәнлегенә бер өлеше буларак гамәлгә ашырыла торган социаль эшкуарлык өлкәсендәге проектларны алга этәрү һәм аларга ярдәм итү;

- социаль эшкуарлык субъектларына мәгълүмати-аналитик һәм юридик ярдәм күрсәтү (социаль эшкуарлар һәм СЮКБО мөрәжәгатьләрән кабул итү, консультация һәм мәгълүмати ярдәм);

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларының социаль инициативаларын яклау буенча тәҗрибә уртаклашу (бизнес-очрашулар, " эшлекле иртәнге ашлар» һ. б.);

- социаль эшкуарлык өлкәсендә компетенцияләрне үстерү буенча укыту һәм агарту чаралары үткөрү (белем бирү семинарлары, түгәрәк өстәлләр, Социаль эшкуарлыкка өйрәтү һ.б.).

* район массакүләм мәгълүмат чараларында үткәрелгән барлык чараларны яктырту.

IV. Максатчан күрсәткечләр

	Индикаторларның һәм күрсәткечләрнең аталышы	Еллар						2020 һәм 2015 елга карата, %
		2015 факт	2016 план	2017 план	2018 план	2019 план	2020 план	
1.	КУЭ субъектлары саны (ИП ны да кертеп), бер.	1171	1229	1290	1367	1450	1590	136
2.	Район халкының 1 мең кешесенә исәпләгәндә кече һәм урта предприятиеләр саны	22,4	23,5	24,7	25,7	27,3	29,9	133
3.	Икътисадый актив халыкның гомуми саныннан кече һәм урта предприятиеләр	26,0	27,3	29,6	31,5	33,7	35,6	137

	хезмәткәрләренәң (тышкы өстәмә эшләүчеләрдән башка) уртача исемлек саны өлеше, %							
4.	КУЭ өлкәсендә эшләүче хезмәткәрләренәң уртача исемлек саны, кеше.	6 218	6 530	6 855	7266	7694	8456	136
5.	Оештыру булмаган өлкәдә (шул исәптән ТКХ, сәнәгать һәм төзелеш) шөгыйльәнүче КУЭ субъектлары әйләнеше өлеше - гомуми әйләнешнең %ы	25	26,2	28,7	30,4	33,5	36,8	147
7.	Дәүләт ярдәме алган КУЭ субъектлары саны бер.	11	14	20	27	31	32	290

V. ПРОГРАММАНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ МЕХАНИЗМЫ

«2016 - 2020 елларга Арча муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү» муниципаль максатчан программасы Арча муниципаль районында һәм Арча шәһәрендә эшкуарлыкка ярдәм чараларының состав өлеше булып тора. Программаның характерлы үзенчәлеге - аны гамәлгә ашыру белән кызыксынган күп кенә субъектларның булуы: Арча шәһәре администрациясе, Арча муниципаль районы администрациясе, бизнес-бергәлек, халык һ.б. Программаны гамәлгә ашыруда катнашучыларның мәнфәгатьләрен килештерү һәм исәпкә алу өчен төрле дәрәжәдәге хакимиятнең үзара хезмәттәшлеге югары дәрәжәдә булырга тиеш. Программада каралган чаралар бер үк вакытта берничә субъект мәнфәгатьләренә кагыла ала, шуңа күрә Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итү структурасына мәнфәгатьләренә баланслау өчен барлык кызыксынучы якларның катнашуы каралган.

Программаны гамәлгә ашыруның оештыру структурасына Программаны гамәлгә ашыру житәкчесе - Спичкин О.Е. - Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе урынбасары;

Кече һәм урта бизнесны үстерү юнәлеше житәкчесе - Шәрәфетдинов З.З. - Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитетының икътисад һәм финанс бүлеге башлыгы;

АПК өлкәсендә эшқуарлыкны үстерү юнәлеше житәкчесе - Габбасов А.М.
- Арча муниципаль районының авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе башлығы;

Бюджет-финанс мәсьәләләре буенча юнәлеш житәкчесе - Исмағыйлев Ф.Р. - Арча муниципаль районының финанс-бюджет палатасы житәкчесе;

Жирдән файдалану мәсьәләләре буенча юнәлеш житәкчесе-Сиражиев И. Г.- Арча муниципаль районының мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы житәкчесе;

Юридик мәсьәләләр буенча юнәлеш житәкчесе - Мөхәммәтова А.Ф. - Арча муниципаль районының юридик мәсьәләләр буенча секторы мөдире,

Шулай ук Низамова Г.Г. - Арча районы халыкны эш белән тәмин итү үзәге” ДКУ директоры; Касыймов Р.Ф. Арча шәһәре башкарма комитеты житәкчесе, авыл жирлекләре башлыклары (киләшү буенча).

Программаны муниципаль дәрәжәдә гамәлгә ашыру координаторы - Галимуллина Г.Х. Арча муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм финанслар бүлеге баш белгече.

Программаның төп башқаручылары программа чараларын гамәлгә ашыру турында даими хисап бирә.

Программаның үтәлеше квартал саен Арча муниципаль районы администрациясе башлығы каршындагы кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү буенча координация советының киңәйтелгән утырышында карала.

Арча муниципаль районы администрациясе башлығы каршындагы кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү буенча координация советы программа чараларын гамәлгә ашыруның барышын анализларга һәм район эшқуарлары Программасын гамәлгә ашыруның арадаш йомгаклары турында мәгълүмат бирергә тиеш. Моннан тыш, Программа чараларын гамәлгә ашыру барлык катнашучыларның үзара хезмәттәшлеген, аларның хакимиятнең югары органнары һәм профильле министрлыктар белән төгәл һәм даими координациясен таләп итә.

VI. Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә фаразлана торган социаль-икътисадый нәтижәлелекне бәяләү

Программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2016-2020елларда Программаны гамәлгә ашыруның икътисадый, бюджет һәм социаль нәтижәлелеген характерлаучы түбәндәге нәтижәләргә ирешеләчәк:

1. Икътисадый нәтижәлелек күрсәткечләре:

- КУЭ ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмалар хезмәтләрен күрсәтү кече эшқуарлыкның кимендә 200 субъектына (аларның хезмәткәрләренә, стажёрларына, хужаларына һәм/яисә житәкчеләренә);

- яңа эш башлаучы һәм гамәлдәге предприятиеләргә эшқуарлыкка ярдәм программалары буенча грантлар, субсидияләр бирү буенча консультация хезмәтләрен тәмин итү - ел саен кимендә 50 мәртәбә;

- кече эшқуарлыкның кимендә 50 яңа субъектын булдыру;

МСП үсеше өлкәсендә кимендә 20 коллегия яки киңәшмә органнары утырышын үткәрү.

2. Бюджет нәтижәлелеге күрсәткече:

- Арча шәһәре һәм Арча районы бюджетына программада катнашучы оешмалардан һәм кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларыннан акчалар керүнен гомуми күләмнән кимендә 30 % күләмдә салым кертемнәрен тәмин итү (муниципаль бюджетка чигерүләр нормативларын һәм салым салуның гадиләштерелгән системасы буенча алына торган бердәм керемгә һәм салымга бердәм салым түләүчеләр даирәсен саклап калган очракта).

3. Социаль нәтижәлелек күрсәткечләре:

- кимендә 800 өстәмә эш урыны булдыру;
- квалификацияне күтәрүдә һәм яңадан укытуда ел саен кимендә 40 кешегә ярдәм күрсәтү;
- кече һәм урта бизнесның кимендә 200 вәкиленә консультация хезмәтләре күрсәтү.

Моннан тыш, КУЭ үсешенә ирешелгән сан күрсәткечләре шактый дәрәжәдә сыйфатлы социаль нәтижәләргә трансформалаша:

- кулланучылар базарын сыйфатлырак товарлар һәм хезмәт күрсәтүләр белән баеп.

Программаны гамәлгә ашыру чорында да, аны тәмамлау нәтижәләре буенча да Программада каралган чараларны корректировкалау буенча тәкъдимнәр әзерләү өчен программаны киметү яисә программаның нәтижәлелеген күтәрү турындагы нәтижәләр нигез булып тора.

Программаның нәтижәлелеген бәяләү түбәндәге гомумиләштерүче һәм нәтижәлелекнең шәхси күрсәткечләрен кулланып башкарыла:

$$\cdot \mathcal{E}_0 = \frac{R_c}{Z_c} \text{ биредә}$$

\mathcal{E}_0 - муниципаль программаның нәтижәлелеген гомумиләштерүче күрсәткеч;

R_c - программаны гамәлгә ашырудан алынган жыелма нәтижәләр (программа кысаларында ярдәм алган кече һәм урта предприятиеләр тарафыннан бюджетка түләнгән салымнар әйләнеше яки суммасы);

Z_c - программаны гамәлгә ашыру вакыты дәвамында жыелма чыгымнар (муниципаль программаны финанслауга бүлеп бирелгән бюджет чаралары).

$$D_B = \frac{H_{МП}}{H_B} \text{ биредә}$$

D_B - шәһәр бюджетының салым керемнәрендә кече һәм урта предприятиеләр өлеше;

$H_{МП}$ - МСП түлэгән салымнар суммасы;

H_B - бюджетның салым керемнәре.

$$P = \frac{K_{МП}}{Ч} \times 1000 \text{ биредә}$$

P - кече предприятиеләр тыгызлыгы;
КМП - шәһәрдә кече предприятиеләр саны;
Ч - шәһәр халкы саны.

$$D_{\text{ч}} = \frac{Ч_{\text{МП}}}{Ч_{\text{А}}} \text{ биредә}$$

ДЧ - шәһәрнең икътисадый актив халкында кече бизнеста эшләүчеләр өлеше;

ЧМП - КУЭ да эшләүчеләр саны;

ЧА - төбәкнең икътисадый актив халкы саны.

$$D_{\text{с}} = \frac{Ч_{\text{Н}}}{Ч_{\text{А}}} \text{ биредә}$$

ДС - икътисадый актив халыкның гомуми санында булдырылган эш урыннары өлеше;

ЧН - яңа эш урыннары саны.

Шулай итеп, югарыда күрсәтелгән күрсәткечләрне исәпләү программаны гамәлгә ашыру кече һәм урта эшкуарлыкның тотрыклы үсешен тәмин итәме, яна эш урыннары булдыруга, табигый, матди һәм хезмәт ресурсларынан нәтижәле файдалануга һәм бюджетны тулыландыруга ярдәм итәме икәннен бәяләргә мөмкинлек бирәчәк.